

Sygn. akt I Ca 194/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Włodzimierz Wójcicki (spr.)
Sędziowie:	Anna Kacprzyk, Wiesława Kozikowska
Protokolant:	Anna Sobieska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa I. K.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łomży VIII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w G.

z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. akt VIII C 642/13

I. apelację oddala;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz I. K. kwotę 1200 /jeden tysiąc dwieście/ złotych tytułem kosztów procesu za drugą instancję.

Sygnatura akt I Ca 194/14

UZASADNIENIE

Powódka I. K. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w Ł. wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci brata.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w Ł. wniosło o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 06 czerwca 2014 r. wydanym w sprawie sygn. akt VIII C 642/13 Sąd Rejonowy w Łomży VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny w G. zasądził od pozwanego (...) S.A w Ł. na rzecz powódki I. K. kwotę 15.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.07.2012 r. do dnia zapłaty i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd ten ustalił, że M. K., brat powódki I. K. zmarł 30 września 2010 r. w wyniku obrażeń, których doznał w wypadku z 29 września 2010 r. Sprawczyni wypadku była ubezpieczona u pozwanym Towarzystwie (...) z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przed 29 września 2010 r. powódka wraz z rodzicami i rodzeństwem stanowili zdrowy, prawidłowo funkcjonujący system rodzinny, powódka mogła liczyć w każdej sytuacji na wsparcie brata. M. K. przed ww. zdarzeniem mieszkał wraz z synem i konkubiną w B., gdzie pracował dorywczo, przyjeżdżał do miejscowości Ł. gdzie przebywała powódka wraz z rodzicami dwa razy w tygodniu lub częściej. Śmierć M. K. spowodowała istotne, ujemne i nieodwracalne zmiany w życiu powódki, była ogromnym wstrząsem i ciosem. Powódka miała wówczas około 19 lat, brała leki uspokajające, czuła pustkę w życiu.

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że pozwany przyznał powódce I. K. kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Mając powyższe ustalenia na uwadze Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne. Powódkę ze zmarłym bratem łączyły silne więzi emocjonalne i rodzinne, zerwanie których spowodowało ból, cierpienia oraz poczucie krzywd. Sąd wskazał, że po upływie niemalże 4 lat od tragicznego wypadku powódka nadal cierpi, na co wskazuje chociażby fakt, że podczas składania informacyjnych wyjaśnień na rozprawie płakała. W ocenie Sadu znaczna różnica wieku między powódką a jej bratem, a także nadużywanie przez M. K. alkoholu nie mogły mieć istotnego znaczenia w zakresie wysokości zadośćuczynienia. Sąd uznał, że adekwatnym zadośćuczynieniem kompensującym krzywdę powódki będzie zadośćuczynienie w wysokości 25.000 zł, a skoro otrzymała ona od strony pozwanej kwotę 10.000 zł Sąd zasądził na jej rzecz dalszą kwotę 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowił art. 446 § 4 kc, a w zakresie kosztów postępowania art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 26 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniosło (...) S.A. w Ł.. Na zasadzie art. 367 k.p.c. zaskarżono powyższy wyrok w całości zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że kwotą zadośćuczynienia adekwatną do rozmiaru krzywdy powódki po śmierci brata w wyniku wypadku z 29 września 2010 r. jest kwota 25.000 zł, podczas gdy w ocenie strony pozwanej jest ona wygórowana, a wystarczająca kwotą, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy jest suma 10.000 zł;
2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 207 k.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów, a mianowicie pominięcie faktu, że rodzeństwo od wielu lat przed wypadkiem mieszkało osobno, gdyż M. K. wyprowadził się z domu w 2002 r., istniała pomiędzy nimi bardzo duża różnica wieku (10 lat), a ponadto jak wskazują akta sprawy zmarły miał poważny problem alkoholowy, więc nie można mówić w tym przypadku o silnej więzi łączącej powódkę z bratem.

Mając powyższe na uwadze pozwane Towarzystwo (...) wniosło o zmianę wyroku Sądu I Instancji poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powódka I. K. wniosła o:

1. oddalenie apelacji pozwanego,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest uzasadniona i jako taka podlegała oddaleniu.

Na wstępie zwrócić należy uwagę na wadliwą konstrukcję środka odwoławczego. W punkcie 2. apelacji jej autor zarzuca naruszenia prawa procesowego wskazując jednocześnie, że doszło do naruszenia art. 207 kodeksu cywilnego, a więc przepisu prawa materialnego. Analizując treść apelacji wraz z jej uzasadnieniem Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że jest to oczywista omyłka pisarska, a intencją sporządzającego apelację było wskazanie przepisu art. 233 § 1 kpc, jednak od fachowego pełnomocnika należy wymagać większej staranności przy konstruowaniu pism procesowych, zwłaszcza środków odwoławczych.

Tym niemniej mając na uwadze, że treść apelacji skupia się na kwestionowaniu wysokości przyznanego powódce zadośćuczynienia wskazać należy, że zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę ma na celu naprawienie poprzez rekompensatę pieniężną szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Zakresem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego w następstwie jego śmierci wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Niewymierny i ocenny charakter kryteriów mających wpływ na ustalenie wysokości zadośćuczynienia sprawia, że sąd przy orzekaniu ma pewną swobodę i w ramach tej swobody orzeka, jaka kwota zadośćuczynienia będzie w danych okolicznościach odpowiednia. Dlatego też zarzut sprowadzający się do zakwestionowania wysokości zadośćuczynienia mógłby być uznany za skuteczny tylko wtedy, gdyby orzeczenie w sposób oczywisty (rażący) naruszało ugruntowane zasady ustalania zadośćuczynienia. Wedle ugruntowanego poglądu judykatury sąd odwoławczy powinien ingerować w wysokość zadośćuczynienia wyjątkowo. Określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanowi bowiem istotny atrybut sądu merytorycznie rozstrzygającego sprawę w pierwszej instancji, Sąd drugiej instancji może je zaś korygować wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy mających na to wpływ jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 1971/3/53 oraz z 7 stycznia 2000 r., II CKN 651/98, Lex nr 51063). Natomiast okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że taka ingerencja byłaby nieuzasadniona, gdyż Sąd I instancji wskazanej wyżej swobody w orzekaniu nie nadużył.

Użyte w art. 446 § 4 k.c. wyrażenie "odpowiednia suma" zawiera już w sobie pojęcie niemożności ścisłego ustalenia zadośćuczynienia ze względu na istotę krzywdy. Dlatego przy ustalaniu zadośćuczynienia nie stosuje się automatyzmu, a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. W orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 16 października 2012 r., I ACa 435/12, LEX nr 1237230).

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu Okręgowego powódce przysługuje zadośćuczynienie w żądanej przez nią wysokości 15.000 zł. W zestawieniu z kwotą już otrzymaną w wysokości 10.000 zł stanowi ona godziwą rekompensatę doznanych cierpień. Nie ulega wątpliwości Sądu Okręgowego, że apelujący nie przydał właściwego znaczenia okoliczności, że cierpienie siostry po starciu brata jest niewątpliwie ogromne, zwłaszcza jeśli ma się na uwadze, że był to starszy o 10 lat brat, a więc osoba dająca poczucie bezpieczeństwa. Niezasadnie pominął też apelujący, że okoliczności śmierci brata powódki były tragiczne i nieprzewidywalne. Nie przecząc, że zmarły brat nie mieszkał z powódką na co dzień nie można zakwestionować, że mimo tego dostosowanie się do nowych, zmienionych warunków życia, związanych z odejściem jednego z członków rodziny jest szczególnie dotkliwie.

Zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie podstawową zasadą ustalania wysokości zadośćuczynienia jest obowiązek dokonania oceny konkretnego stanu faktycznego i uwzględnienia wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Innymi słowy, tylko rozważenie indywidualnych przesłanek może stanowić podstawę do określenia odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (por. wyrok SN z 19 stycznia 2012 r. IV CSK 221/11, LEX nr 1119550). Wynika to z faktu, że zadośćuczynienie powinno być swego rodzaju ekwiwalentem

cierpień psychicznych i fizycznych konkretnego poszkodowanego. Zauważyć w tym miejscu należy, że apelujący podniósł, iż przyznane powódce zadośćuczynienie jest zawyżone przede wszystkim z uwagi na fakt, że zmarły brat powódki nadużywał alkoholu, a nadto mieszkał w innym mieście. Zauważyć jednak należy, co miał też na uwadze Sąd Rejonowy, że powódka wspólnie z bratem spędzała dzieciństwo, mieszkali wspólnie w domu rodzinnym, a do B. i to nie na stałe, wyprowadził się on dopiero około 3 lat przed tragicznym wypadkiem. Jeżeli więc nawet borykał się on z przywołanym w apelacji rzekomym uzależnieniem od alkoholu, to problem ten nie dotyczył powódki na co dzień. Dla niej brat był wzorem do naśladowania, starszym bratem, który wspomagał ją w czynnościach dnia codziennego, co jest wiarygodne zwłaszcza jeśli się zważy, że był on najstarszy z rodzeństwa. Poza powyższym należało także uwzględnić, że powódka w dacie śmierci brata miała 19 lat, a więc była osobą, która dopiero wkraczała w dorosłe życie. Tragiczny wypadek i śmierć osoby bliskiej niewątpliwie wywarł wpływ na jej życie osobiste i sferę psychiczną.

Dlatego też Sąd Odwoławczy w pełni podziela wnioski Sądu Rejonowego, zgodnie z którymi łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 25.000 zł, zaliczając do niej świadczenie wypłacone przez stronę pozwaną przed procesem, z całą pewnością nie jest kwotą zawyżoną. Zaniżoną natomiast w świetle przytoczonych kryteriów należałoby uznać sumę wnioskowaną przez apelującego.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, że Sąd I instancji dokonał wnikliwej i prawidłowej analizy sytuacji powódki, co pozwoliło na podjęcie trafnego rozstrzygnięcia w zakresie zadośćuczynienia. W realiach niniejszej sprawy nie sposób doszukać się dysproporcji pomiędzy jego wysokością, a krzywdą doznaną przez powódkę. Ukształtowana przez Sąd Rejonowy wysokość zadośćuczynienia utrzymana jest w rozsądnych granicach, uwzględnia rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy, jak również aktualne warunki oraz stopę życiową społeczeństwa, dlatego jest w pełni aprobowana przez Sąd Okręgowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał apelację za bezzasadną i na mocy art. 385 kpc orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. nr 163 poz. 1349 ze zm.).